

Prof.dr.sc. DAVOR MIJATOVIĆ,
predstojnik Klinike za kirurgiju Kliničkog bolničkog centra Zagreb;
pročelnik Katedre za kirurgiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu

KOMEMORACIJA AKADEMIKU IVANU PRPIĆU

Poštovani članovi obitelji akademika Prpića, poštovani članovi HAZU, dame i gospodo!

Koristim ovu priliku da se uime djelatnika Klinike za kirurgiju, Zavoda za plastičnu kirurgiju i Katedre za kirurgiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu oprostim od dugogodišnjeg člana Katedre za kirurgiju i Klinike za kirurgiju, predstojnika Klinike i pročelnika Zavoda za plastičnu kirurgiju akademika Prpića.

U ovom govoru ne želim koristiti faktografiju iz opusa akademika Prpića već želim dati prisan i iskren, osoban dojam o tome kako smo doživljavali našeg profesora i najboljeg šefa kojeg smo ikada imali.

Akademik Prpić nedvojbeno je otac plastične kirurgije u Hrvatskoj. Trebalo je puno hrabrosti, znanja i vizije u razvoju kirurške struke da 60-ih godina prošlog stoljeća krene u osnivanje i razvoj do tada posve nepoznate kirurške struke u Hrvatskoj, i to u sjeni tada velikih i po nekima jedinih pravih kirurgija – abdominalne kirurgije i traumatologije.

Plastična kirurgija relativno je mlada kirurška disciplina koja se počela jače razvijati u vrijeme Drugoga svjetskog rata i nakon njega i u tim početcima nitko nije mogao pretpostaviti u kakvu će se golemu i važnu kiruršku disciplinu razviti. Sedamdesetih godina prošlog stoljeća započela se razvijati mikrokirurgija u rekonstruktivnim postupcima koja je dovela do neslućenog uzleta struke.

Akademik Prpić pretpostavio je, stvorio i razvio: kirurgiju dojke, rekonstruktivnu kirurgiju dojke, kirurgiju melanoma, kirurgiju mekotivnih tumora, kirurgiju šake, mikrokirurgiju, rekonstruktivnu kirurgiju i estetsku kirurgiju u Hrvatskoj. Svojom inicijativom stvorio je kiruršku struku ogromne širine i neslućenih mogućnosti. Plastičnu kirurgiju u Hrvatskoj, koja je danas – nakon pedesetak godina postojanja na svjetskoj razini – uz bok plastičnim kirurgijama diljem svijeta.

Međutim ništa se ne stvara sam, za rezultate je potreban tim, a u formiranju tima, organizaciji posla i razvoju struke akademik Prpić bio je velemaistor. Znao je da su za uspjeh potrebni – mladi ljudi, mladi kirurzi kojima treba dati prostora, slobodu inventivnosti i slobodu u radu. Slobodu u radu da – ali ne nered – a dovodenje stvari i ljudi u red bila je jedna od njegovih savršenih vrlina. Kod našeg profesora, akademika Prpića, niste imali nikakvu mogućnost za manipuliranje. Britkim intelektom i savršenom socijalnom inteligencijom u tren oka je prozreo sve što nije bilo ispravno i napose što nije bilo u skladu s etičkim normama koje su ga krasile. Zato mi, njegovi najbliži suradnici tada srednje i moje mlade generacije, nismo ni pokušavali izvesti nešto što nije bilo uokvireno tim odgovornim čeličnim formatima kojima je baratao naš profesor.

S druge strane, mogli ste na profesora računati do maksimuma ako vam je bilo potrebno razumijevanje za obiteljske probleme, pomoć u edukaciji, odlazak u inozemstvo i razvoj u plastičnoj kirurgiji. Nepisano pravilo u Zavodu za plastičnu kirurgiju bilo je da do polaganja specijalističkog ispita savladate do 80 posto kirurških postupaka u plastičnoj kirurgiji na način da ste stalno u operacijskoj dvorani, ali da vam stariji kolege asistiraju i pomažu. Takav stav i takav način edukacije mladih dragulj je koji smo sačuvali do danas; mi stariji vraćamo svoj dug i zato danas u Zavodu imam sedam mikrokirurga u dobi 34 – 40 godina koji su u stanju napraviti najsloženije zahvate u plastičnoj kirurgiji – o čemu ste sigurno svjedočili putem sredstava informiranja. Iskreno, takav način edukacije koju je poticao akademik Prpić nije, nažalost, pravilo u drugim kirurškim strukama i drugim kirurškim ustanovama, gdje se mlade ljude ne potiče i ne ohrabru-

je. Srećom, dolaskom drugih generacija na mjesta šefova odjela i klinika polako se primjećuje odmak od takvih nesvršishodnih metoda ponašanja.

Briga za mlade, za njihov pravilan odgoj u kirurgiji, ali i tzv. klinički odgoj u komunikaciji s liječnicima i pacijentima bila je u svakodnevnom fokusu našeg profesora. Od profesora ste mogli naučiti sve, kako se operirati, koju literaturu koristiti, kako napisati znanstveni rad, kako raditi sa studentima, kako se ponašati na kongresima i simpozijima, kako pripremiti zanimljivu i najbolju prezentaciju na kongresu i, možda najbitnije, kako se ponašati kao gospodin doktor.

Istovremeno, štiteći ostale, prava kolega i prava pacijenata, akademik Prpić bio je čelični zid u zaštiti digniteta liječnika i digniteta struke, a to je mogao biti samo zato što se do perfekcije držao svih načela struke i ophođenja i sve je to vrlo uspješno prenio na nas mlade.

Organizacijske sposobnosti našeg profesora bile su savršene. Ljudi inače vole red, pa je bilo jednostavno i lijepo raditi u sustavu u kojem znaš što trebaš raditi i na koji način treba raditi. Tada nema konfuzije, nereda i nezadovoljstva. Mnogo od toga što sam od profesora naučio primjenjujem u nekom, za ovo vrijeme modificiranom obliku već zadnjih 13 godina kao pročelnik Zavoda za plastičnu kirurgiju i zadnjih godinu dana kao predstojnik Klinike za kirurgiju. Primjena profesorovih metoda i dovela je do toga da je plastična kirurgija najbolje organiziran odjel na Klinici, a sada to pokušavam preslikati i na ostale zavode unutar Klinike za kirurgiju.

Iznimno je rijetko u Hrvatskoj, ali i svijetu da ista osoba oformi i razvije kiruršku struku, ali da je istovremeno znanstvenik i strastveni predavač kakav je bio naš profesor. Količina uloženog truda i zalaganja u struci, radu na fakultetu, znanstvenom radu i organizaciji simpozija i kongresa rijetko se može naći u jednoj osobi. Doslovce, profesor je u svojem životu radio koliko bi neki napravili u tri-četiri života. Njegov je opus golem, teško dosežan i fascinantant i na tome smo mu mi, njegovi suradnici i tada mladi specijalizanti, neizmjereno zahvalni. Zahvalni smo mu što nam je stvorio struku, dao kruh u ruke i naučio nas kako se trebaju ponašati čla-

novi najveće i najbolje kirurške klinike u Hrvatskoj. Često i danas govorim mlađim kolegama na koji je način naš profesor nešto riješio i to je univerzalna i jedina ispravna metoda odgoja današnjih mlađih generacija u plastičnoj kirurgiji u Hrvatskoj.

Dok pišem ovaj govor u sobi predstojnika Klinike, gledam sliku našeg profesora u nizu od 14 predstojnika Klinike za kirurgiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu i sjećam se svega – atmosfere na poslu, pionirskih operacijskih zahvata, šale, ali i opravdanih, no pristojnih prijekora kada pogriješite, odličnih kongresa i druženja s profesorom na zabavama na kongresima, i leti mi mladost pred očima te osjećam iskrenu radost i zahvalnost za sve što nam je pružio. Jednostavno morate imati sreće da sretnete u životu čovjeka koji će vas usmjeriti, razviti i nesebično dati sebe vama kako biste postali vrhunski kirurzi i bolji ljudi.

Onaj koji vam ovo pruži živi vječno u sjećanjima ispunjenim radošću i zahvalnošću.

Viva vox docet!